

2010. június

VÉGLEGES JELENTÉS ÉS AJÁNLÁSOK
A KULTURÁLIS ÜGYEK BIZOTTSÁGA SZÁMÁRA
a MŰVÉSZEK ÉS MÁS KULTURÁLIS TERÜLETEN TEVÉKENYKEDŐ
SZAKEMBEREK MOBILITÁSÁT
elősegítő feltételek javításáról

AZ AJÁNLÁSOK ÖSSZEFOGLALÁSA

A mobilitással kapcsolatos információs szolgálat javítása a kultúra területén

- 1. ajánlás - a tagállamok és az Európai Bizottság részére:

A tagállamoknak az Európai Bizottsággal együttműködve létre kell hozniuk és finanszírozniuk kell a művészek és kulturális szakemberek céljait szolgáló nemzeti mobilitási információs szolgálatokat, és ki kell építeniük ezeknek a szolgálatoknak a hálózatát. A hálózatban létfontosságú a tagállami és európai szintű tevékenység.

A tagállamoknak politikai és pénzügyi szempontból is határozott kötelezettségvállalást kell tenniük a Mobilitási Információs Szolgálatok megvalósítása mellett, mivel a nyomon követés elsődlegesen a nemzeti, vagy bizonyos esetekben a regionális szintre összpontosul. A pénzügyi felelősséget elsősorban nemzeti és regionális szinten viselik.

A tagállamoknak a saját körülményeik között legmegfelelőbbnek ítélt szervezeti struktúra/struktúrák alkalmazásával kell csatlakozniuk a Mobilitási Információs Szolgálatok hálózatához.

A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a Mobilitási Információs Szolgálatuk együttműködjön az (összes többi) tagállam hasonló információs szolgálataival.

- 2. ajánlás - a tagállamok részére:

A tagállamoknak biztosítaniuk kell a szükséges feltételeket ahhoz, hogy a művészek és kulturális szakemberek céljait szolgáló Mobilitási Információs Szolgálatuk

- stratégiai partnerségekben nemzeti szinten együttműködjön a meglévő szolgálatokkal abban, hogy információkat gyűjtsenek és tájékoztatást nyújtsanak a nemzeti szabályozókról és eljárásokról,

- uniós és nemzeti szinten együttműködjön a hatóságokkal és kulturális szereplőkkel.

A művészek és kulturális szakemberek céljait szolgáló Mobilitási Információs Szolgálatoknak a kultúra területén is gyűjtenie kell a mobilitással kapcsolatos adatokat.

- 3. ajánlás - a tagállamok és az Európai Bizottság részére:

A tagállamoknak meg kell állapodniuk a művészek és kulturális szakemberek céljait szolgáló Mobilitási Információs Szolgálatokra vonatkozó irányelvekben, többek között a színvonalas nemzeti szintű információs szolgálat közös minimum normáiról (vö.: a mellékletben szereplő irányelvekkel).

A Bizottságot felkérjük, hogy hozzon létre egy szakértőkből álló munkacsoportot az információs témakörökkel, minőségi normákkal, stratégiai partnerségekkel és kommunikációval kapcsolatos irányelvek további konkretizálására. Ezt a kidolgozott protokoll/megállapodás tervezetét azután be kell nyújtani a Kulturális Ügyek Bizottságához.

- *4. ajánlás - az Európai Bizottság részére:*

A Bizottságnak meg kell vizsgálnia, hogy milyen lehetőségek vannak a művészek és kulturális szakemberek céljait szolgáló Mobilitási Információs Szolgálatokból álló hálózat elindításának és fenntartásának társfinanszírozására a jelenlegi Kultúra Programban, és a támogatást be kell építenie a jövőbeni Kultúra programra vonatkozó javaslatba.

- *5. ajánlás az értékelésről és monitoringról – a tagállamok, az Európai Bizottság és a kulturális ágazat részére*

A tagállamoknak és a Bizottságnak rendszeresen ellenőrizniük és értékelniük kell a Mobilitási Információs Szolgálatokat és hálózatukat.

A kulturális ágazatot és annak különböző szereplőit felkérjük, hogy működjenek együtt a Mobilitási Információs Szolgálatok hálózatának felállításában és tevékenységei támogatásában, például tisztázzák az igényeket, valamint fontos, hogy foglalkozzanak kapacitás fejlesztéssel és adjanak visszajelzést.

A mobilitás támogatását célzó programok és tervek kidolgozása

- *1. ajánlás – a tagállamok és az Európai Bizottság részére*

Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak meg kell vizsgálniuk és értékelniük kell a mobilitás támogatását célzó programjaikat és terveiket, hogy azonosíthassák azokat az akadályokat és problémákat, amelyekkel az említett programok és tervek előnyeinek kiaknázása kapcsán a kisebb méretű kulturális szereplők és azok projektjei vagy hálózatai szembesülnek.

Az Európai Bizottságot felkérjük, hogy hozzon létre egy gyakorlati szakértőkből álló csoportot, amely elemzi és értékeli a támogatási rendszerek vizsgálatának eredményeit, és megállapításait a támogatási rendszerek és programok kritériumainak és eljárásainak konkrét korrekciójára váltja.

Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak el kell különíteniük egy költségvetést a kisebb méretű vagy kevésbé intézményesített kulturális szereplők és projektjeik számára, ezen belül olyan projektekre, amelyekben harmadik országok művészei és kulturális munkásai aktív szerepet vállalnak.

A támogatási programok európai uniós és tagállami szintű kidolgozása során alaposan meg kell vizsgálni a skandináv-balti modellt, mivel abban szerepelnek kisebb léptékű projektek és egyéni művészek.

Támogatni kell a kulturális ágazatban az Európai Bizottság egész életen át tartó tanulást ösztönző rendszereit, például a felnőttoktatás területén a Grundtvig Programot, és módosítani kell úgy, hogy jobban megfeleljen az ágazat igényeinek.

- *2. ajánlás – az Európai Bizottság részére*

Rövid távú pályázati eljárások keretében elérhetővé kell tenni kisebb nagyságrendű támogatásokat, amelyeket nem bürokratikus, decentralizált módon kell nyújtani, lehetőség szerint (részben) előre.

- *3. ajánlás – a tagállamok és az Európai Bizottság részére*

Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak kezdeményezniük kell a szakmai infrastruktúrák és rendszerek fejlesztésének finanszírozását Kelet- és Dél-Európában, hogy létrejöhessenek induló vállalkozásokat is magukban foglaló hálózatok, továbbá támogassák a jövőbeni szakembereket.

- *4. ajánlás - a kulturális ágazat részére*

A kulturális ágazatot és annak különböző szereplőit felkérjük, hogy helyi szinten küzdjenek a mobilitási egyensúlyhiányok ellen és csökkentsék azokat, továbbá tudatosítsák a mobilitás okozta ökológiai lábnyomot.

- *5. ajánlás az értékelésről és monitoringról - a tagállamok, az Európai Bizottság és a kulturális ágazat részére*

Az Európai Bizottság, a tagállamok és a kulturális ágazat támogassa annak a megközelítésnek a (mennyiségi és minőségi) mérését, amely több lehetőséget nyújt a kisebb léptékű kezdeményezéseknek.

Közvetítő funkciók bevezetése és javítása

- *1. ajánlás - a tagállamok és az Európai Bizottság részére*

A tagállamoknak és az Európai Bizottságnak fel kell ismernie a közvetítő funkciók szerepét és jelentőségét kultúrpolitikájukban és a kulturális mobilitás előmozdításában.

A művészek és kulturális szakemberek mobilitásával összefüggő pénzügyi elemeknek valamennyi művészeti ágazat közvetítői számára hozzáférhetőnek kell lenniük (vö. 1. ajánlás, A mobilitás támogatását célzó programok és tervek).

- *2. ajánlás - a kulturális ágazat részére*

A kulturális ágazatnak (pl. közvetítő szervezetek hálózata, érdekképviselői szervezetek) az Európai Bizottság és az érdekelt tagállamok támogatásával szemináriumot kellene szerveznie a közvetítők számára, ahol találkozhatnak és előadhatják az igényeiket.

- *3. ajánlás - az Európai Bizottság részére*

Az Európai Bizottságnak felmérő tanulmányt kell készíttetnie, amely felméri a közvetítők munkaköreit, funkcióit és szolgáltatásait, és alternatívákat javasol a megszervezésükre és a tevékenységeik előmozdításának különféle formáira.

A vízummal kapcsolatos kérdések megoldása

- *1. ajánlás - a tagállamok és az Európai Bizottság részére*

A tagállamoknak és az Európai Bizottságnak a hosszú és rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokkal kapcsolatos valamennyi kérdést megfelelően figyelembe kell venniük, amikor a kulturális dimenziót beillesztik és megerősítik az Európai Unió külkapcsolataiba(n).

A tagállamoknak és az Európai Bizottságnak hatékonyan figyelemmel kell követnie a vízumot érintő politikákat és gyakorlatokat a kultúra területén.

Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak a művészek és egyéb kulturális szakemberek vonatkozásában törekedniük kell a vízum ügyeket érintő együttműködés javítására a schengeni övezeten kívüli európai államokkal.

- *2. ajánlás - a tagállamok részére*

A tagállamoknak a kulturális ágazat sajátos igényeit és aggályait tekintetbe véve figyelmesen, a szükséges kiigazításokat elvégezve nyomon kell követniük a Kék kártya irányelv

végrehajtását.

- *3. ajánlás - a tagállamok részére*

A tagállamoknak minden szinten, de különösen a követségeken belül elő kell mozdítaniuk a kultúrával és vízum ügyekkel foglalkozó hatóságok szoros együttműködését a Vízumkódex végrehajtásában.

A tagállamoknak továbbképzést kell szervezniük a konzuli személyzet számára a művészek és egyéb kulturális szakemberek speciális aggályaival kapcsolatban.

A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a nemzeti Mobilitási Információs Szolgálatok már a kezdet kezdetétől kiszolgálják vízum ügyekben a művészeket és egyéb kulturális szakembereket (lásd az 1. ajánlást az információs szolgálat javításáról, valamint az irányelveket).

- *4. ajánlás - a kulturális ágazat részére*

A kulturális ágazatnak gondosan figyelemmel kell követnie a Vízumkódex végrehajtását és a Kézikönyv alkalmazását a kulturális területen, és aktívan hozzá kell járulnia a monitorozási folyamathoz.

Kezdeményezések elindítása a mobilitás mérésére

- *1. ajánlás – a tagállamok és az Európai Bizottság részére*

Az Eurostatnak és a nemzeti statisztikai intézeteknek tisztában kell lenniük azzal, milyen fontos, hogy a foglalkoztatásra és gazdasági bevándorlásra vonatkozó adatok között azonos szempontok szerint definiálják és pontosabban meghatározzák a kulturális és művészeti szakmákat.

A tagállamok és a Bizottság kérik fel az ESSnet kultúra munkacsoportot (Európai Statisztikai Rendszerek Hálózati Projekt a Kulturális Statisztikák Fejlesztéséről), hogy munkája során megfelelően vegye figyelembe a kulturális mobilitási statisztikák javítására vonatkozó igényt.

- *2. ajánlás – a tagállamok részére*

A tagállamoknak országos szinten meg kell valósítaniuk, illetve javítaniuk kell a meglévő adatok gyűjtését. Ennek számos módja van, például:

A tagállamoknak fel kell szólítaniuk a mobilitásért közvetlenül felelős közjogi és/vagy félig közjogi szerveket, hogy közösségi és nemzetközi szinten gyűjtsenek és osszának meg adatokat.

A tagállamoknak minden országban be kell vezetniük egy módszert az adott országban befogadott/vendégül látott nemzeti kulturális produkciók éves számának megismerésére, amelyhez kulturális intézmények kellően átfogó és reprezentatív csoportjától származó adatokat kell felhasználni.

A tagállamoknak statisztikai adatforrásként ki kell deríteniük a művészek turnéihoz és koprodukcióihoz kapcsolódó interpretációkkal/előadásokkal, alkotásokkal, felújításokkal, fordításokkal kapcsolatban összegyűjtött jogok nemzeti eredetét. Az adatoknak a műalkotások művészeti piacon történő értékesítését is tartalmazniuk kell.

- *3. ajánlás – a kulturális ágazat részére*

A kulturális ágazatnak aktívan részt kell vállalnia és hozzá kell járulnia az adatgyűjtéshez, különösen a javasolt „könnyű” módszerek vagy a gyakorlati megközelítés keretében, pl. olyan módon, hogy jelentéseket készítenek a meglévő struktúrák, vagy (többek között) a művészek és kulturális szakemberek mobilitására vonatkozó adatok gyűjtésére létrehozott struktúrák számára.

- *4. ajánlás – a tagállamok, az Európai Bizottság és a kulturális ágazat részére*

Valamennyi érdekeltet felkérünk, hogy kezdjen uniós szinten adatokat gyűjteni és elemezni a mobilitási áramlatokról. A mennyiségi adatok kiegészítésére ki kell dolgozni egy kvalitatív mobilitás mérő megközelítést.

Ez a végleges beszámoló a csoport által 2008 márciusa és 2010 júniusa között elvégzett munkát tükrözi, és a tagok egy kisebb csoportja – Daniel Barroy, Ines Da Silva, Sarah de Heusch Ribassin, Bert Holvast, Julek Jurowicz, Risto Kivela, Maria Tuerlings, Yvette Vaughan és Werner Weber – szerkesztette az Európai Bizottság Kultúrpolitika, sokszínűség és kultúrák közötti párbeszéd osztályának a támogatásával.

Kapcsolattartó személyek

A művészek és más kulturális területen tevékenykedő szakemberek mobilitásával foglalkozó OMC-munkacsoport elnöke
Risto Kivela úr risto.kivela@gmail.com

A művészek és más kulturális területen tevékenykedő szakemberek mobilitásával foglalkozó OMC-munkacsoport titkársága
Európai Bizottság, Oktatásügyi és Kulturális Főigazgatóság,
„D” igazgatóság, Kultúra és média
„ D1” Osztály - Kultúrpolitika, sokszínűség és kultúrák közötti párbeszéd
eac-info@ec.europa.eu
www.ec.europa.eu/culture